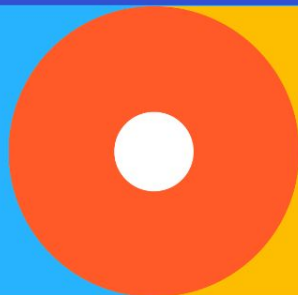

Образователен център Технократи

изобретателност, любопитство, въображение

Резултати от анкета

ТЕХНОКРАТИ

Увод

Настоящият доклад е изработен по проект **“Хибридно учене”**.

Проектът е реализиран от **Технократи** и е с финансовата подкрепа на **Фондация „Америка за България“**.

** Изявленията и мненията, изразени тук, принадлежат единствено на автора и не отразяват непременно вижданията на Фондация „Америка за България“ или нейните партньори.*

Участвали в проучването

В проучването участваха **136 души** от **29 училища**.

Участвалите училища са от 14 населени места – София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Благоевград, Видин, Карлово, Кюстендил, Свищов, Разград, Вършец, Трудовец и с. Иваняне.

25 от тези училища са държавни, а другите 4 частни.

Брой ученици в участвалите училища	
до 100 ученика:	1
101 - 300 ученика:	7
301 - 500 ученика:	5
501 - 1000 ученика:	9
1001 - 2000 ученика:	5
над 2000 ученика:	2
Общо участвали училища:	29

Постове и отговорности

От 12 училища (41%) само 4 (почти 14%) са ползвали външна помощ при въвеждане на онлайн форма на обучение.

Във всички училища има съвместяване на обичайната длъжност с ИТ отговорности.

Допълнителни задължения в учебния процес на участвалите в проучването	%
Учители с доп. задължения:	25%
Директори и адм. персонал:	68.75%
Зам.-директори:	54.55%

ИТ отговорност	%
Училища с налична длъжност, отговаряща само за ИТ	79.31%
Училища без такава длъжност	20.69%
Училища, ползващи външен експерт	72.41%
Училища, неползващи такъв	27.59%

Постове и отговорности

За избора на софтуер, оборудване и платформи отговарят основно директори и зам. директори. Можем също да заключим, че вероятно много рядко се случва преподаватели да негодуват с избора на софтуер от администрацията. Учителите по-скоро не се ангажират да предлагат нови инструменти и решения за въвеждане.

Отговарящите за избора на софтуер, оборудване и платформи длъжности	бр. / %
Директор	103 / 75.74%
Заместник-директор	53 / 38.97%
Учители	51 / 37.50%
Компютърен техник	35 / 25.74%
Училищен съвет	23 / 16.91%
Училищна поддръжка	13 / 9.56%
Счетоводство	7 / 5.15%
ИКТ учител	5 / 3.68%
Училищен секретар	4 / 2.94%
Специалист Образователни технологии	1 / 0.74%

Наблюдавани случаи, при които преподавател е отказал да използва нов дигитален инструмент, въведен от училището:	%
"ДА" - 7 отговорили	5.15%
"НЕ" - 6	4.41%
Въздържали се да отговорят: 125	91.91%

Наблюдавани случаи, при които преподавател е проявил инициатива за използване на доп. дигитални инструменти	%
"ДА" - 12 отговорили (под 9%)	8.82%

Финансово отражение

Финансови затруднения поради въвеждането на онлайн обучение: (10 отговорили училища - почти 35%)	бр. / %
"Да, беше предизвикателно" (от 5 общо, 4 държавни училища)	5 / 17.24%
"Да, все още са налице затруднения" - 1 училище (частно)	1 / 3.45%
"Категорично не" (от 4 общо, 3 държавни училища)	4 / 13.79%

Използване на лицензи за софтуерни решения: (12 отговорили училища - над 41%)	бр. / %
Изцяло софтуер с платени лицензи (от 3 общо, 1 държавно училище)	3 / 10.34%
Само част от софтуера е с платени лицензи (от 9 общо, 7 държавни училища)	9 / 31.03%

Бюджети и инвестиции в технологични решения

Месечен бюджет (приблизителен) за софтуер и дигитални инструменти: (10 отговорили училища - почти 35%)	бр. / %
50-150 евро (3 отговорили, всички от тях - държавни)	3 / 10.34%
150-300 евро (3 отговорили, всички от тях - държавни)	3 / 10.34%
300-500 евро (2 отговорили - 1 държавно и 1 частно)	2 / 6.90%
Над 500 евро (2 отговорили - 1 държавно и 1 частно)	2 / 6.90%

Като добра инвестиционна стратегия за онлайн обучение се определя: (12 отговорили училища - над 41%)	бр. / %
Абонаментен модел (10 отговорили, 6 от които - държавни и 4 - частни)	10 / 34.48%
Еднократна инвестиция *разликата е в нагласата за малка еднократна сума или за по-голяма, но с разрешение за ексклузивност	1 / 3.45%

Ограничения, срещани при използването на други или нови инструменти: (10 отговорили училища - почти 35%)	бр. / %
"Несъвместимост на технологични решения"	4 / 13.79%
"Ограничения поради ексклузивното налагане за използване от спонсорства"	2 / 6.90%
"Правни ограничения поради конкурентни продукти"	1 / 3.45%
"Други проблеми" (сред които - технически трудности и трудности при адаптация към нови решения)	2 / 6.90%

Софтуер за административни дейности (1/2)

- 75% от отговорилите дирекции твърдят, че имат базисен мониторинг на персонала. Малко над 8% са тези, които разполагат със задълбочен мониторинг, а близо 17% нямат изобщо.
- 100% от анкетираните директори на училища потвърждават, че ще продължат да използват дигитални платформи и след отпадането на пандемичните мерки.

От отговорилите на въпроса "**Училището ви използва ли софтуер за административни дейности?**", най-голяма част, **79%**, са посочили **Shkolo**. На второ място с малко на 14% е SchoolAdmin, а с близо 5% е АдминПлюс. Анкетираните частни училища използват предимно Shkolo.

Shkolo	79.05%
SchoolAdmin	14.29%
АдминПлюс	4.76%
QuickSchools	0.95%
Munis	0.95%

Софтуер за административни дейности (2/2)

Използван софтуер за електронен дневник:

Почти **90%** от анкетираните дават отговор **Shkolo**. Малко под 10% са посочили АдминПлюс. Google Classroom е използван от всички частни училища.

Shkolo	89.47%
АдминПлюс	9.47%
Не	1.05%

Използвани системи за управление на обучението:

Отговорилите с **Google Classroom** са с най-голям дял: **почти 78%**. Следва Moodle с 21%. А U4ili6teto.bg е посочена само веднъж. Всички анкетираните частни училища използват Google Classroom.

Google Classroom	77.78%
Moodle	20.99%
u4ili6teto.bg	1.23%

Използван софтуер за управление на класната стая:

Тук най-предпочитан е **Class Dojo** - с над **53%**.

Class Dojo	53.13%
HP Classroom Manager	15.63%
PowerSchool Unified Classroom	9.38%
Google Classroom	6.25%
SMART Learning Suite	6.25%
<i>Други: U4ili6teto.bg</i>	

Софтуер, използван в класната стая (1/2)

Наблюдава се голямо разнообразие от инструменти и подходи. Много учители взимат индивидуални решения за софтуера при воденето на учебен час, оценяването и управлението на класна стая.

Използвани инструменти за създаване на собствено съдържание и използвани готови библиотеки със съдържание за създаване на учебно съдържание и/или учебни програми:

* **20%** от общо 20-те споменати платформи и софтуерни продукта са **библиотеки с готово образователно съдържание**, но те се използват от **над 70%** от участниците. Малко под 30% използват решения за създаване на собствено съдържание.

Ucha.se	31.34%
Microsoft Office или Office 365	19.40%
Khan Academy	16.92%
Youtube Learning	12.44%
GeoGebra	6.97%

Други: TED-Ed, ThingLink, eLearning Brothers, LearnWorlds, Loom, Powtoon, Moodle, ActivePresenter, Camtasia, EdApp, eduTinker, James.Games, Schoolbox, Socrative, Wordwall

Софтуер, използван в класната стая (2/2)

Наблюдава се голямо разнообразие от инструменти и подходи. Много учители взимат индивидуални решения за софтуера при воденето на учебен час, оценяването и управлението на класна стая.

Използван софтуер за оценяване и провеждане на тестове:

Лидер в отговорите в тази категория е **Kahoot** - с **40%**. След него е **Quizizz** с почти **33%**, а всички останали продукти са с малки разлики помежду си.

В тази категория виждаме доста разнородни отговори, включително адаптиране на офис софтуер за тази цел (т.е. Google Forms, Microsoft Forms). **Няма наложена практика**, която ясно да доминира при избора на анкетираните преподаватели.

Kahoot	40.24%
Quizizz	32.93%
SMART Learning Suite	4.88%
TestOut	4.88%
АдминПлюс	3.66%

Други: Google Forms, Microsoft Forms, U4ili6teto.bg, Canvas LMS, Seesaw

Софтуер, използван за видеоконференции

Google Meet и **Microsoft Teams** са ясните победители в тази секция с над два пъти повече ползване спрямо Zoom, който се класира на трето място.

Общо 9 различни платформи са споменавани от преподаватели и училища администрация.

Използвани платформи за видеоконференции (по училища):

Microsoft Teams (с близо 41%) и **Google Meet** (с малко над 40%) се открояват като най-често ползваните инструменти, въпреки че най-често спряганият бранд по време на пандемията е бил **Zoom** (със само 16% от отговорите в нашата анкета). Всяка от останалите 4 платформи, споменати в проучването, е с по-малко от 1%.

Microsoft Teams	40.94%
Google Meet	40.27%
Zoom	16.11%
Zoho Meeting	0.67%
BigBlueButton	0.67%

Други: Skype

Използвани платформи за видеоконференции (по учители):

Тук резултатите са близки до тези на училищата, с разликата, че **Google Meet** (малко над 41%) води с малко пред **Microsoft Teams** (близо 40%). **Zoom** е отново на 3то място с близо 16%. Останалите 4 платформи споменати в проучването са с под 1%.

Google Meet	41.18%
Microsoft Teams	39.87%
Zoom	15.69%
GlobalMeet	0.65%
Whereby	0.65%

Други: Skype, BigBlueButton, Webex

Обобщение за използван софтуер и платформи

Участниците в проучването са посочили **111 различни софтуерни решения или уеб базирани платформи**, като в това число не са включени отбелязаните отделно продукти на Google Workspace и Microsoft Office пакет (те са включени като едно решение).

Също така не са отчетени операционни системи, антивирусни програми или браузъри, а само продукти, свързани с преподаване или създаване на съдържание.

Дигитални инструменти, посочени за ползване при онлайн уроци И СЛЕД завръщането към присъствено обучение:

- Половината от 8-те различни категории биха били ползвани от 1/3 от участниците и при присъствено обучение занапред.
- **Над 62%** биха продължили да използват **Електронен дневник**.
- **78%** са отговорили с "да" дали дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието след Covid-19.

Интересно е, че **Софтуер за административни дейности** би се използвал само от **25%** от анкетираните директори. Както и - че само **22%** виждат ползи от **софтуер за оценяване**.

Предвид положителната нагласа за електронни дневници, които са наложени централно и вече са стандарт, е възможно отговорите да са повлияни от липсата на ясен процес как да се внедрят и използват тези решения. Това също се потвърждава от положителната нагласа за дигитални инструменти в бъдеще.

Дигитални инструменти, посочени за ползване при онлайн уроци И СЛЕД завръщането към присъствено обучение:

Тип софтуер/платформа	бр. гласове	процент
Електронен дневник или информационна система за ученици (Student Information System)	85	62.50%
Софтуер за управление на класната стая (Classroom Management System)	55	40.44%
Софтуер за видеоконференция (Videoconferencing)	46	33.82%
Библиотеки за дигитално учебно съдържание (Digital content libraries)	45	33.09%
Инструменти за създаване на собствено съдържание (Content Authoring Tools)	40	29.41%
Софтуер за оценяване (Student Assessment Software)	31	22.79%
Системи за управление на обучението (Learning Management System)	25	18.38%
Софтуер за административни дейности (School Management и/или ERP)	12	8.82%

Регулярност и удовлетвореност от ползването на дигитални решения

Удовлетворение от използваните в момента инструменти:

Анкетираните преподаватели като цяло са доволни от дигиталните инструменти, които използват.

Близо 48% са посочили ниво на **удовлетвореност между 8 и 10**, 18% от които са дали оценка 10. **46%** са дали **оценки между 5 и 7**. Едва около 6% посочват ниска удовлетвореност.

Честота на ползване на дигитални инструменти в процеса на преподаване:

Мнозинството (**почти 85%**) използва **няколко пъти седмично** дигитални инструменти, като **52%** споделят, че е **ежедневно**. Под 10% е общият брой на ползващите тези решения два пъти месечно или по-рядко.

Много рядко	5.08%
Веднъж месечно	2.73%
Два пъти месечно	1.95%
Веднъж седмично	5.47%
Ежедневно	49.22%
Няколко пъти седмично	35.55%

Доволни ли сте от инструментите, които използвате в момента?

1 – Най-ниска оценка	0%
2	0.77%
3	1.54%
4	3.85%
5	20.00%
6	10.00%
7	16.15%
8	18.46%
9	10.77%
10 – Най-висока оценка	18.46%

Квалификация и приемственост

Квалификация и компетентност за работа с дигитални инструменти:

- **72% от получили допълнителна квалификация**
- Според 20% от участниците мнозинството от техните колеги са опитни в боравенето с тези инструменти. 50% считат, че 50-75% се справят добре.
- Само 6% мислят, че под 25% са адекватни в ползването на подобни дигитални решения.
- По отношение на компетентността на учениците, отговорите са много близки до тези за преподавателите. Единствена разлика е в ниските оценки – само 3% считат, че учениците се справят незадоволително.

Приемственост - справяне при заместване:

- **Почти 53%** считат, че е налице **добра приемственост между колеги** (дадени оценки между 8 и 10), а други 40% от анкетираните поставят оценки между 5 и 7.
- Общо **93% от участвалите считат, че се справят задоволително или отлично с приемствеността.**

Най-чести проблеми по време на онлайн обучение

"Липсва добра видимост какво правят децата по време на урок"

85% считат, че това е отчасти валидно или е сериозен недостатък. Малко под 11% не са сигурни, а под 5% не мислят, че това е проблем.

"Технически проблеми"

Близо 85% имат оплаквания, че технически проблеми спират работата им. Около 14% срещат такива, но не ги зачитат като съществени. Под 2% нямат оплаквания.

"Учениците са улеснени да не изпълняват поставените задачи или да "бягат" от час"

79% считат, че това е проблем, като 49% го отчитат като сериозен проблем в онлайн обучението. Още 11.5% са срещали подобни ситуации, а само 9% не мислят, че има такъв проблем.

"Липса на достатъчни обучения как учениците да използват определения за училището софтуер"

Почти 67% посочват като проблем, че учениците не са преминали обучение, което според тях води до затруднения в онлайн часовете. Други 17% са склонни да вярват, че би имало подобрене, ако такова обучение се проведе с ученици.

Тук, за разлика от другите проблемит, по-голям дял от участвалите (16%) не смятат, че това изобщо е проблем.

"Преподавателят няма достатъчно време за индивидуално внимание"

Почти 55% оценяват проблема като сериозен, а още 36% - като валидно притеснение. Едва 3% не смятат, че това е проблем, а останалите 6% не са уверени.

Идеи и препоръки от нашите участници

Идеи от участници

В допълнение на въпроса “Смятате ли, че дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието, след като ситуацията с Covid-19 се нормализира?”

Бихте ли описали как виждате това да се случи чрез дигиталните инструменти?”

“В неформална среда като дигиталната, където индивидуалният разговор може да бъде свободен, възможността за по-задълбочена индивидуална работа и анализ е много по-ефективна в сравнение с шумната класна стая.”

– преподавател в основно училище

Смятате ли, че дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието? (1/7)

- Всеки учи чрез устройството си, но то е допълнителен елемент в учебната дейност. Комуникацията ученик-ученик на живо е незаменима. Да има ограничение на ползването на устройството и през междучасията.
- Ако всеки има необходимия инструментариум и знания.
- Активна работа от страна на учители и ученици.
- Бързо препитване, изпитване, актуализация на знания, обобщение и анализ.
- Визуално подпомагане, развива се бързина и техничност.
- Всякакви видове електронни платформи и софтуер могат да бъдат използвани и в комбинация с присъственото обучение.
- Добавяне на интерактивни библиотеки с ресурси, които могат да бъдат използвани след приключване на пандемията.

Смятате ли, че дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието? (2/7)

- Дигитализацията е факт. Технологиите се развиват много бързо, подобряват се инструментите и се откриват нови възможности. В учебния процес при присъствено обучение също се използват дигитални инструменти. Може да се правят конферентни връзки между училища и други институции.
- Дигитални инструменти за изпитване и самостоятелна работа. Повишени дигитални увеличения, работа с много платформи.
- Дигиталните инструменти дават възможност както на учителите, така и на учениците да имат постоянна и качествена връзка в учебния процес: материали, информация, задания, обратна връзка.
- За онагледяване, за съвместна работа по групи, за виртуални разходки, за слушане, за всякакви упражнения, за общуване с други хора...
- Чрез използване на Модела 1:1; обърната класна стая.

Смятате ли, че дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието? (3/7)

- Двугодишният период в Covid 19 допринесе за изграждането на значителна база от дигитални материали по учебното съдържание. Сега следва да надграждаме и да акцентираме върху работата си с дигиталните инструменти и ресурси.
- Използването им в час и в подготовката на домашната работа.
- Използването им с цел разнообразяване на учениците и по-лесно събиране и оценяване на знанията и труда им.
- Интерактивни упражнения.
- Комуникацията по домашни задания с по-големи ученици е нещо, което може да продължи да се ползва и занапред.
- Някои тестове биха могли да се извършват електронно.
- По-добра мотивация на учениците.

Смятате ли, че дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието? (4/7)

- Задачите са ясно зададени на точно определено място и ученикът няма как да "забрави" какво точно трябва да изпълни.
- Информирание на ученици и родители за организация на учебното време, задания в електронна среда, ползване на ресурси.
- Чрез разнообразяване на дейностите в класната стая. Също така улесняват комуникацията извън класната стая.
- Само и единствено посредством креативността и професионализма на учителите, другото са просто инструменти :)
- Създаване на по-голям интерес у учениците за изучаване на дадения учебен предмет. Дават възможности за търсене на информация и екипна работа.
- Те допълват нормалното образование и го обогатяват, но всичко трябва да е в някакви граници.

Смятате ли, че дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието? (5/7)

- Масово се наблюдава дигитализация. Добре е учениците да са подготвени теоретично и практически.
- Да работя с ел. учебници и помагала и др.
- Натрупаните знания по време на Ковид са определено полезни и за бъдеще.
- Повече нагледност - видеа, схеми, таблици, картинки, снимки, песни и т.н.
- Повече нагледност и разнообразие в часовете.
- Подобрена визуализация, възможности за проектно и проблемно-базирано обучение.
- Променя културата на класната стая, разнообразява ученето.
- Повече индивидуален подход.

Смятате ли, че дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието? (6/7)

- Учениците са много по-добре запознати с боравенето с онлайн ресурси, презентации, материали за самоподготовка. Тяхната компютърна грамотност е увеличена в пъти. Така много по-лесно и бързо събирам резултати и информация относно представянето и знанията им.
- Улеснява се споделянето на информация, ресурси и пр.
- Усвоени умения и знания за ползване на по-голям ресурс от учениците и учителите.
- Ще предостави различни възможности на учениците и учителите да манипулират учебния процес по по-ангажиращ, предизвикателен и съвременен начин.
- Различни видове преподаване, нагледност и достъпност.
- С единна национална платформа.

Смятате ли, че дигиталните инструменти ще подобрят качеството на образованието? (7/7)

- Учителите вече овладяха богат набор от средства за работа в дигитална среда, които обогатяват инструментариумът им за работа в час, домашни задания, дългосрочни проекти и др. Учениците също бързо намират креативни начини за работа по разработване на продукти и др.
- По-лесна комуникация с учениците.
- Допълнителни задания, домашни.
- Библиотеките с учебно съдържание.
- Използването им в час.
- Мога да презентирам на електронна дъска.

Сещате ли се за други сериозни проблеми, които не са описани в предишния въпрос?

“Прекалено много време се прекарва пред компютъра по време на онлайн обучение. Отразява се върху здравословното и психическо състояние и на учениците, и на учителите. Липсата на движение и социализация също имат негативно влияние. Повечето ученици не успяват да усвоят добре преподавания материал при обучение в електронна среда.”

– преподавател в основно училище

Други сериозни проблеми (1/3)

- Да. Дистанционното обучение дава по-голяма възможност за нагледни примери в образователния процес и работата със заинтересованите ученици е по-ефективна, което доказват и знанията, които показват по-късно в присъствена среда. Незаинтересованите нарушават значително по-малко работния процес (освен ако не прибегнат до технически саботаж и спам в общия чат), в сравнение с присъственото обучение.
- Не се осъществява добър контрол при писмените и устните изпитвания.
- Начинът на организация на работа в начален етап, наложен от МОН, е неподходящ. Teams често блокира, част от функциите не преработват и пр. Teams не е най-удачното нещо за малките ученици, с които работя аз.
- Когато ученикът не е мотивиран принципно да посещава училище, онлайн обучението не се отразява добре и съответният ученик по-лесно се поддава на ленивост и незаинтересованост.

Други сериозни проблеми (2/3)

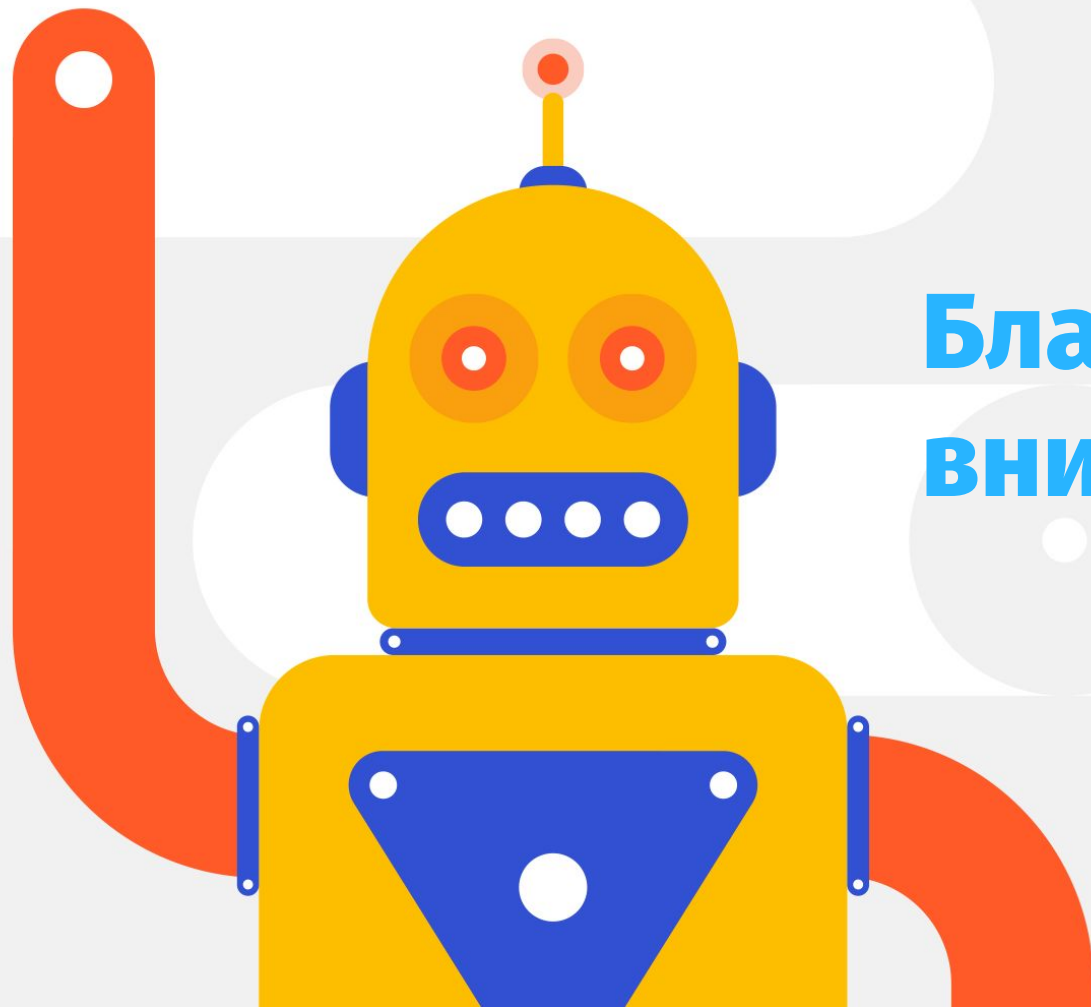
- Невъзможност за видео конференции - възможността на учениците да се включат в онлайн часа като слушатели и да не участват реално в часа, т.е. само присъстват, но не участват.
- Нежелание на колеги да участват в Google Certified Educator прекалено много.
- Лавината от предложения на дигитални продукти, в която трябва да се ориентирам, да разучавам, да решавам доколко и как да използвам.
- Липса на ангажираност, учениците не внимават, играят игри по време на час, решават групово тестове.
- Липса на достатъчна техника.
- Липса на мотивация.
- Намеса на родители в учебния процес.

Други сериозни проблеми (3/3)

- Преписване и подсказване при изпитване. Не може да се гарантира авторство на отговорите.
- Работата едновременно с ученици в класната стая и такива в ОРЕС.
- Участието на родителите в обучението на децата им, в частност изпълнението на задачите вместо учениците.
- Учениците не искат да учат чрез устройствата си. Искат игри, просташка музика и тъпи видеоклипчета.
- Недостатъчно съдействие от страна на родителите.
- Липсват готови дигитални разработки на уроци. Проблем е да включиш филмов материал заради авторските права.
- Много лесно преписват в онлайн среда.

**Благодарим за
вниманието!**